

Mikä on syyhy?

Syyhy on syyhypunkin aiheuttama vaaraton, mutta voimakkaan kutinan vuoksi kiusallinen ja helposti tarttuva tauti.

Syyhy tarttuu parhaiten suorassa ihokontaktissa, mutta myös esim. tekstiilien (asusteet, vuodevaatteet, pehmolelut) välityksellä. Kättely tai muu lyhyt kosketus ei riitä punkin siirtymiseen henkilöstä toiseen. Syyhypunkki säilyy huoneenlämmössä elossa esim. tekstiileissä 1-2 päivää.

Mitkä ovat syyhyn oireet?

Oireena on ihon voimakas kutina, varsinkin iltaisin ja öisin, sekä kutinasta johtuen runsaat raapimisjäljet. Raapimisalueet voivat tulehtua. Syyhypunkkinaaras (kooltaan 0,2 – 0,5 mm) kaivaa käytäviä ohuen ihon alueelle, niinpä tyypillisimmin oireita esiintyy ranteissa, sormenväleissä ja pakaraseudussa. Pienemmillä lapsilla myös kämmenissä ja jalkapohjissa. Tartunnan saamisesta kestää noin kuukauden ennen kuin kutina alkaa. Ongelmallista onkin, että tartunnan saanut on tartuttava jo ennen oireiden ilmaantumista.

Miten syyhy hoidetaan?

Syyhyn hoitoon on saatavilla sekä voidemainen itsehoitovalmiste että tablettina otettava reseptilääke. Jos lähimaisilla tai koulussa on lääkärin toteamaa syyhyä ja oman perheen oireet sopivat tautiin, voidaan hoito aloittaa ilman lääkärissäkäyntiä. Apteekista saa reseptittömää perimetriiniä sisältävää voidetta. Koko perhe tulee hoitaa samanaikaisesti. Kutisevat perheenjäsenet hoidetaan toistamiseen viikon kuluttua. Oireettomien perheenjäsenten hoitoon riittää yksi käsittelykerta.

Syyhyn takia kodissa ei tarvitse ryhtyä perusteellisempiin siivous- tai desinfektioimenpiteisiin. Lääkehoidon jälkeen vaihdetaan puhtaat vuodevaatteet, patja imuroidaan ja peitto ja tyynyt tuuletetaan tai imuroidaan. Vaatteet ja vuodevaatteet pestään 60 asteen pesuohjelmassa, viedään ulos tuulettumaan tai suljetaan muovisäkkiin 3 vuorokauden ajaksi tai pakastetaan 1 vuorokauden ajaksi.

Kutina voi onnistuneen hoidon jälkeen jatkua vielä muutaman viikon, sitä rauhoitetaan kortisonivoiteella.

Lääkəriin on syytä mennä lähiviikkojen aikana, jos diagnoosi on epävarma tai jos syyhyhoito ei lopeta kutinaa 2-4 viikossa. Tällöin voidaan harkita tablettihoitoa.

Koulusta lapsen tulee olla poissa 1-2 vrk syyhyhoidon jälkeen.

Kouluun on hyvä ilmoittaa syyhytartunnasta.